

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
ДУ «Науково-методичний центр вищої
та фахової передвищої освіти»

міжнародна науково-практична конференція магістрантів

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

21 листопада 2019 року

Біла Церква
2019

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Даниленко А.С., ректор, академік НААН, д-р екон. наук, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Сахнюк В.В., д-р вет. наук, професор, декан факультету ветеринарної медицини.

Тирсіна Ю.М., канд. вет. наук, доцент, координатор НТТМ факультету ветеринарної медицини.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділом аспірантури та докторантури, вчений секретар університету.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 21 листопада 2019 р. м. Біла Церква. Біла Церква: БНАУ. 217 с.

поєднання інвазій як гельмінтоз + блошина інвазія (23,1 %), гельмінтоз + бабезіоз (17,6 %), гельмінтоз + отодектоз (15,7 %) та інші варіації.

Таким чином, за даними клініки «Зооветцентр» м. Бориспіль Київської області, упродовж 2017–2019 рр. серед захворювань собак найбільшу частку (55,4 %) склали паразитози. У їх структурі 71,5 % займали протозоози (в т.ч. 66,8 % – бабезіоз), 14,2 % – гельмінтози, 4,7 % – акарози, 3,0 % – ентомози та 6,6 % – змішані паразитози.

Однак, отримані дані не дають нам підстав для ствердження, що бабезіоз є найпоширенішим захворюванням на території міста. На нашу думку, це пов'язано з людським фактором – власники зазвичай звертаються за допомогою до клініки тоді, коли тварина у тяжкому стані. Адже саме бабезіоз характеризується, зазвичай, гострим перебігом та високою летальністю серед собак [3, 6]. Інші описані нами паразитарні захворювання майже завжди мають хронічний перебіг [1, 2, 4, 5].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахур Т. И. Лечебная эффективность разных методов терапии собак и кошек при токсокарозе. Ученые Записки УО ВГАВМ. Витебск, 2014. Т. 50. Вып. 2. Ч. 1. С. 71–74.
2. Дуда Ю.В. Корейба Л.В., Заїка Ю.Ю. Патолого-анатомічний прояв дирофіляріозу у собак. Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи: матеріали III Міжнародної науковопрактичної конференції викладачів і студентів. 2018. С. 126–128.
3. Dubova, O., Duboviy, A. (2018). Hepathopathy and nephropathy in the dogs' babesiosis: pseudohepatorenal syndrome. Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences, 20(83), 102–107. <https://doi.org/10.15421/nvlvet8320>
4. Євстаф'єва В. О., Гаврик К. А. Поширення акарозів собак в умовах міста Кременчука. Вісник ПДАА. Полтава, 2015. № 1–2. С. 91–94.
5. Горб К. О. Сифонаптерози м'ясоїдних тварин (оглядова стаття). Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15-16 лютого 2018 року. Полтава: ТОВ НВП "Укрпромторгсервіс", 2018. С. 71–74.
6. Протозойні хвороби м'ясоїдних тварин / О. А. Дубова, Д. В. Фещенко, Т. І. Бахур та ін.; за ред. О. А. Дубової. Біла Церква, 2019. 254 с.

УДК 619:616.995.78:636.2

МАЖАРА К.О., магістрантка

Науковий керівник – **АНТІПОВ А.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

БОВІКОЛЬОЗ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З ЦІЄЮ ІНВАЗІЄЮ

У результаті проведених досліджень встановлено, що збудником бовікольозу у великої рогатої худоби у господарстві є волосоїд виду *Bovicola bovis*. Вивчено епізоотологічні дані щодо даної хвороби, а саме вікову та сезонну динаміку бовікольозної інвазії, особливості

місць паразитування волосоїдів *B. bovis* та клінічного перебігу інвазії. При лікуванні хворих тварин інсектицидними препаратами бутоксом, бровермектином 1 % розчин та «Ектосаном™» отримали високу лікувальну ефективність.

Ключові слова: волосоїд, велика рогата худоба, телята, екстенсивність інвазії, інтенсивність інвазії.

Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва залишається одним із пріоритетних завдань, спрямованих на поліпшення економіки нашої держави. В той же час спалахи хвороб різної етіології, зокрема паразитарних, часто є причиною зниження продуктивності великої рогатої худоби [1]. Поширення паразитичних комах та обсяги економічних збитків, завдані ними тваринництву у періоди стійлового утримання великої рогатої худоби, вже досліджувалися в Україні [2].

Однак, незважаючи на значне поширення паразитичних комах, науковці й досі не сформувавши єдиної глобальної стратегії боротьби з ними. На сьогоднішній день на фармацевтичному ринку України представлено значну кількість ветеринарних лікарських засобів [3]. В той же час паразитичні комахи досить швидко набувають стійкості до більшості інсектицидних засобів, які вже застосовувались. Це й змушує дослідників розробляти і випробовувати нові інсектицидні засоби для боротьби з членистоногими.

У зв'язку з цим, актуальними є дослідження щодо поширення паразитичних комах, а також розробки й впровадження у виробництво науково обґрунтованих методів діагностики і засобів боротьби та профілактики.

Мета роботи – дослідити поширення бовікольозу у великої рогатої худоби та розробити науково обґрунтовані засоби боротьби і профілактики. Для досягнення мети вирішували такі задачі, а саме встановити поширення бовікольозної інвазії у великої рогатої худоби, визначити екстенсивність та інтенсивність інвазії тварин різних вікових груп залежно від пори року.

Роботу проводили в одному із господарств Корсунь-Шевченківського району Черкаської області. З цією метою вивчали поширення бовікольозу великої рогатої худоби та особливості паразитування волосоїдів. Моніторинг сезонної і вікової динаміки захворюваності, спричиненої волосоїдами, проводили один раз на місяць. При цьому ретельно обстежували шкіру тварин на наявність цих паразитичних комах та їхніх яєць.

За результатами паразитологічних досліджень великої рогатої худоби виявили постійного ектопаразита – волосоїда *Bovicola bovis*, Linnaeus, 1758. Молодняк віком до одного року (n=125) був уражений волосоїдами на 44 %. У обстежених корів (n=956) екстенсивність інвазії становила 28,6 %. Отже, у господарстві реєструється бовікольоз великої рогатої худоби. Інвазованість молодняку великої рогатої худоби *B. bovis* вища порівняно з коровами.

При вивченні вікової та сезонної динаміки бовікольозу великої рогатої худоби ми встановили, що молодняк великої рогатої худоби та дійні корови сприйнятливі до інвазії *B. bovis* упродовж усього року. Разом із тим ми відзначаємо сезонне коливання ураженості тварин *B. bovis*. Взимку в тварин обох груп інвазованість волосоїдами була найвищою (EI – 100 %, II – $45,2 \pm 13,4$ екз/дм² у молодняку та $2,4 \pm 0,3$ екз/дм² у корів). В літній період EI та II в усіх досліджуваних тварин були найнижчими. Так, у молодняку великої рогатої худоби до одного року EI становила 8,4 %, у дійних корів EI – 2,5 %.

При вивченні особливості місць паразитування волосоїдів *B. bovis* та клінічного перебігу інвазії ми встановили, що у великої рогатої худоби спостерігали свербіж, який супроводжувався запаленням шкіри. В окремих тварин відзначали дерматит та екзему. В місцях найбільшої локалізації волосоїдів шерсть у тварин була надто скуйовдженою, шкіра – складчастою й грубою. В інвазованого молодняка великої рогатої худоби спостерігали занепокоєння і збудження. Окремі тварини ретельно зализували або чухали об колони чи балки прив'язі уражені волосоїдами частини тіла.

Для лікування хворих тварин ми використали інсектицидні препарати бутокс, бровермектин 1 % розчин та препарат «Ектосан™» та отримали однакову високу лікувальну ефективність всіх дослідних препаратів.

Висновки. 1. Молодняк великої рогатої худоби та дійні корови сприйнятливі до інвазії *B. bovis* упродовж усього року.

2. Висока екстенсивність й інтенсивність інвазії встановлена у молодняку великої рогатої худоби взимку та низька – влітку.

3. У дійних корів волосоїди зумовлювали пошкодження шкіри. У місцях ураження на шкірі помітними були вологі алопеції, ділянки екземи.

4. При встановленні лікувального ефекту інсектицидних препаратів таких як бутокс, бровермектин 1 % розчин та препарат «Ектосан™» ми встановили однакову високу лікувальну ефективність всіх препаратів. Названі препарати в терапевтичних дозах не викликали змін в організмі лікованих тварин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Фотіна Т.І., Гурова Т.В., Березовський А.В. Рекомендації із діагностики, заходів боротьби та профілактики ентомозів великої рогатої худоби. К.: Ветінформ, 2005. 16 с.
2. Гурова Т.В. Сифункулятоз телят. Вісник Сумського нац. агр. ун-ту / Серія: Ветеринарні науки. Суми, 2002. №7. С. 26-27.
3. Березовський А., Гурова Т. Проблеми пасовищного сезону / Ветеринарна медицина України. 2005. №6. С.39-40.

УДК 619:616.995.428:636.7

МАСЛОВ Ю.Д., магістрант

Науковий керівник – **АНТІПОВ А.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТІВ ЗА ОТОДЕКТОЗУ СОБАК

У результаті проведених досліджень встановлено, що лікарські засоби амітразин та інсектол володіють 100 % ефективністю (ЕЕ, ІЕ) за лускатої форми отодектозу собак, але найкоротший термін одужання (до 16 діб) реєстрували у процесі застосування інсектолу.

Ключові слова: собака, отодектеси, екстенсивність інвазії, інтенсивність інвазії, амітразин, інсектол.